

Pašvaldības aģentūra
RĪGAS PILSĒTAS ARHITEKTA BIROJS

Reģistrācijas Nr. 90002099755, Dzirnavu iela 60A-21, Rīga, LV-1050,
tālrunis 67105941, fakss 67105998, e-pasts: rpab@riga.lv

RĪGAS PILSĒTAS ARHITEKTA KOLĒĢIJAS SĒDES

“Daudzstāvu dzīvojamo māju apbūves koncepcijas priekšlikuma apspriešana zemes gabalā Lucavsālas ielā 5
(pasūtītājs – SIA “Merks”, autors – SIA “Mark arhitekti”)”

PROTOKOLS

2019. gada 17. decembrī

Nr. 3 (103)

Sēde tiek atklāta: plkst.14:00

Sēdi vada: direktors, Rīgas pilsētas arhitekts G. Princis.

Sēdi protokolē: A. Lūse

Diskusijā piedalās: Oto Ozols (Pilsēta cilvēkiem), Sabīne Skudra (Rīgas plānošanas reģions), Mikus Freimanis (Merks), Ilze Purmale (RD Pilsētas attīstības departaments), Andris Kronbergs (ARHIS ARHITEKTI), Jānis Dripe (Kultūras ministrija, RISEBA), Viesturs Brūzis (Rīgas pilsētas kultūras pieminekļu aizsardzības nodaļa), Juris Skalbergs (Arhitektūras akadēmijas pārstāvis), Andris Kublačovs (Latvijas teritorijas plānotāju asociācija), Vilnis Šlars (Latvijas Arhitektu savienība), Lolita Sarma (Rīgas pilsētas Būvvalde), Kristaps Kaugurs (Rīgas pilsētas arhitekta birojs), Juris Jirgens (Merks), Aleksandrs Feļtins, Ilze Rukšāne (Alps), Ramón Córdova Gonzalez (MARK arhitekti), Aleksejs Birjukovs (MARK arhitekti).

Sēdi slēdz: plkst. 16.30

G.Princis: Rīgas Arhitekta kolēģija ir padomdevēju institūcija, kurā veidojam iekļaujošu sarunu, balstītu uz pārdomātiem argumentiem. Esam atjaunojuši kolēģijas sastāvu, kas šodien pirmo reizi pulcējies uz sēdi šādā sastāvā. Priecājamies sveikt jaunus kolēģus un vēlam tiem daudz enerģijas.

Pirms dodu vārdu šīs dienas prezentācijai, vēlos atgādināt kolēģiem, ka SIA Merks plānoto attīstības vīziju Lucavsālā izskatījām kolēģijas sēdē pirms gada. Kopsavilkums ir sekojošs: būvvalde aicināja spriest, vai šī būtu tik nozīmīga vieta, lai piemērotu konkursu idejas attīstīšanai. Kolēģija savā lēmumā neuzstāja uz konkursa organizēšanas nepieciešamību, aicinot projekta autorus un pasūtītāju veikt pētniecisko projektēšanu, meklēt alternatīvas multifunkcionāliem un telpiskajiem risinājumiem un pēc laika atgriezties kolēģijā.

M.Treimanis: Nerunāšu tik daudz par projektu, to darīs projektētāji Aleksejs Birjukovs un kolēģis. Fonam vēlos iedot informāciju par tām vadlīniju maiņām, kas notiek uzņēmuma Merks iekšienē, lai būtu vieglāk saprast risinājumu, ko mēs piedāvājam pilsētai un akcionāriem. Jāsaprot, ka pastāv triju pušu intereses – klienti, akcionāri, pilsēta – starp kurām jāatrod vislabākais balanss. Mēs esam pieraduši redzēt, ka Merks attīsta vidējās klases un augstākās klases dzīvokļu projektus. Taču saskaņā ar jaunākajiem tirgus pētījumiem akcionāri izteikuši vēlmi diversificēt investīciju riskus un radīt pieejamus mājokļus. Savus projektus esam sadalījuši divās kategorijās – vidējā klases, mūsu izpratnē, piemēram, Skanstes projekti un citi, un vidējā plus klase. Taču nākotnē Latvijā, tāpat kā Igaunijā un Lietuvā, vēlamies piedāvāt pieejamākas klases mājokļus. Esam izpētījuši tirgu un pirktpēju. Rīgā ir 70 000 mājsaimniecību, kas ir dominējošais daudzums un veido 75 procentus no strādājošiem, kuri var atļauties dzīvokļus ekonomiskajā segmentā ar aizņēmumu bankā līdz 80 000 EUR. Statistikas pārvaldes dati. Vidējā klasē ir tikai ap 17 000 mājsaimniecību, tie var atļauties bankā aizņēmumu 180 000 EUR. Attiecīgi dārgākajā segmentā cilvēku ir maz, tikai ap 2000 mājsaimniecību. Izejot no šīs proporcijas, vēlamies tiekties, lai 70 procenti mūsu produkti turpmāk būtu pieejami ekonomiskās klases mājsaimniecībām. Pārējie 30 procenti būs vidējā. Tas ir pretēji tam, kā esam strādājuši līdz šim. Ņemot vērā šos datus, esam izstrādājuši iekšējās vadlīnijas, saskaņā ar kurām esam izstrādājuši attīstības stratēģiju nākamajiem gadiem un radījuši fonu, uz kura attiecīgi izstrādātas vadlīnijas Lucavsālas projektam. Salīdzinājumā ar iepriekš kolēģijā demonstrēto projekta saturu, esam to pārstrādājuši jaunā veidolā un saturā.

G.Princis: ~~Tāpat Rīga izskatās šādi 2019. gada jūlijā. Vai esat arī monitorējuši, vai šai laika posmā no jūlija līdz šodienai ir kādas izmaiņas?~~

M.Treimanis: ~~Neesam monitorējuši. Bet Mēs~~ esam guvuši statistikā balstītus argumentus saviem uzskatiem, ka ejam pareizā virzienā. Svarīgāko rāda tieši proporcija. Pieejamo mājokļu skaits ir milzīgs, salīdzinot ar vidējo. Swedbank izskaitļojusi, ka pirms objekta Filozofu Rezidences nodošanas ekspluatācijā segmentā, kur dzīvokļu izmaksas ir aptuveni 3000 EUR/m², to ir tik daudz, ka tos varētu tirgot vēl 10 gadus. Tas ir pārsātinājums. Pārdošanas ātrums ekskluzīvos un dārgos objektos ir viens dzīvoklis 2 mēnešos.

A.Birjukovs: Interesanta diskusija. Tikai es negribētu uzsvērt un popularizēt stereotipu, ka pieejama m² izmaksa nozīmē lēti un slikti. Mums ir svarīgi būvēt labi un pareizi, lai pilsētai paliek labs mantojums uz daudziem gadiem. Tāpēc jāuzklausā visas puses, lai savu darbu paveiktu profesionāli. Gribētu pieteikt projekta komandu – Aleksejs Birjukovs, Mark arhitekti, strādājam kopā ar ainavu arhitektu biroju Alps, kuri palīdzēja sakārtot labiekārtojuma un pilsētībūvniecības jautājumus. Kopā ar mani ideju prezentēs arhitekts Ilze Rukšāne, kā arī Ramon Cordova Gonzalez no Meksikas, kas strādā MARK arhitekti birojā. Iesākumā aprakstīšu situāciju. Lucavsālā attīstītajam Merks apbūvei ir piešķirts noteikts zemes gabals. Pagaidām Lucavsāla nav apbūvēta, te ir lielveikals, viena degvielas uzpildes stacija, pagaidām teritorijā ļoti jūtama auto maģistrāles klātbūtne (demonstrē aerofoto). Iepriekšējā gadā Rīgas Arhitekta kolēģijas sanāksmē demonstrējām projektu, kura izstrādē koncentrējāmies uz fasādes dizainu, un par to dzirdējām daudz pārmetumus. Bet izrādās ne jau fasāžu dizainā ir problēma. Strādājām veselu gadu, konsultējāmies ar pasūtītāju un kolēģiem, Zviedrijas speciālistiem, ar RD Pilsētas plānošanas nodaļu, mēģinot saprast pareizo veidu kā problēmu atrisināt. Kaut kas nav kārtībā ar ideju par torņiem Lucavsālā. Jau 2015.gadā tika zīmēti torņi šajā apbūves gabalā, bet kaut kā tiem torņiem neiet. Ne tad, ne gadu atpakaļ. Varbūt kaut kas nav kārtībā ar torņiem. Sapnis par Rīgu, kas varētu augt vienīgi tikai uz priekšu un augšu, laikam ir jāatmet - ir Vecpilsēta ar saviem torņiem un Daugavas kreisajā krastā ir puduri ar augstceltnēm. Taču mēs zemes gabala projekta koncepciju iestrādājām esošajā teritorijas plānojumā. Laivu ielas turpinājums, kas ir izvietots paralēli Daugavai, ir kā josla, kurai abās pusēs ir plānota intensīva apbūve ar apbūves

augstumu līdz 30 stāviem, esam redzējuši detālplānojumu, kur augstuma ierobežojums ir līdz 24 stāviem. Un jā, balstoties uz šiem datiem, mēs prezentējam ideju par torņiem pirms gada.

Svarīga ir Laivu ielas maģistrāle. Tur redzam transporta kolapsu, ja rēķinām plānoto iedzīvotāju skaitu uz 1 m². Ne tikai mēģinot izgriezt uz Mūkusalas apļa. Inženiera Daniševska biroja esošā detālplānojuma ietvaros izstrādāja satiksmes organizācijas shēmas, kur bija paredzētas uzbrauktuves uz Salu tilta, paredzēts savienojums ar Laivu ielu, nodrošinot Lucavsalai papildus maģistrāli un atslogojot virzienu uz Mūkusalas ielu Bauskas un Ziepniekkalna virzienā.

Nepacietīgi gaidām jauno attīstības plānu, kur arī jau iezīmēta transporta maģistrāle, un varbūt kādā perspektīvā tuvākajos 10 gados to lietosim. Plānā redzam, ka sala pieteikta kā pilsētas parks, rekreācijas zona – publiski pieejama teritorija bez apbūves. Laivu iela vienā pusē. Otrā pusē paliek apbūve līdz 12 stāviem. Varbūt pilsētai ambīcija ir pieticīgāka. Varbūt vajag strādāt ar attīstītāju, nevis būvēt augstus torņus, kas ir ekskluzīvi un dārgi, bet meklēt citu tipoloģiju. Mēs projektējot izmēģinājam vairākus apbūves variantus - kvartāla apbūvi, sekciju apbūvi, mazus torņus. Mums bija matrica, uz kuras pamata krustām šķērsām izstrādājām dažādus variantus. Kā pētnieku esam piesaistījuši Aleksandru Feļtinu. Visus variantus attīstījām kopīgi ar pasūtītāju. Secinājām, ja vienā pusē ielai ir parks un otrā apbūve, tas nozīmē, ka ielas nozīme mainīsies tuvāko 10 – 20 gadu periodā, tai būs nevis transporta ielas nozīme, bet gan tā kalpos par promenādi. Tai nevajadzētu šķērsot paredzēto apbūvi un zaļumu zonu, atdalot to no ūdens malas. Šāda organizācija varētu būt derīga arī citiem attīstītājiem uz blakus esošiem zemes gabaliem. Iesakām zaļumu klātbūtni izmantot kā mugurkaulu, visos kvartālos piedāvāju veidot zaļus pagalmus ar iespēju nokļūt uz lielo promenādi un pie ūdens malas. Aicināšu Ilzi, kas izstāstīs par transporta problemātiku un ļaus ieskatīties risinājumu piemēros.

I.Rukšāne: Ja lūkojamies uz teritorijas pieejamību – šī tēma tika cilāta arī kolēģijas sēdē pirms gada - tad strādājām pie risinājumiem, kas iezīmētu pieejamību gan šodien, gan nākotnē. Jau tika pieminēta Laivu iela ar apbūvi vienā pusē un rekreācijas funkciju otrā pusē, arī mēs plānojam visu kvartālu organiski iekļaut Lucavsalas zaļajā struktūrā. Tad, neskatoties, ka iela jau izbūvēta, visai attīstībai var piešķirt zaļo raksturu. Ir iespējami vairāki īstermiņa risinājumi, kas palīdzēs ienest teritorijā dzīvīgumu un mazināt transporta sadaļu. Publiskais transports tiek likvidēts šajā posmā. (tiek rādīts plānā). Te var veidot sabiedrisko transportu, piedāvājot transporta loku, vienvirziena kustību un izveidot 2 jaunas pieturas - viena būtu lielveikala apmeklētājiem un kvartāla iemītniekiem, otra kvartāla iemītniekiem un Lucavsalas zaļo parku un atpūtas vietas apmeklētājiem. Bet tā kā zinām, ka šeit ir stāvvietas (tiek rādīts plānā), mēs piedāvājam stāvvietu pārkārtot šaipus kvartālā - pie lielveikala. Satiksme kvartālā veidotos, iebrāucot pazemes stāvvietā no vienas puses, lai nodrošinātu pieejamību dzīvojamam rajonam. Nākotnē varētu attīstīties citas pieguļošās teritorijas. Pārvada izbūve būtu nepieciešama, lai nodrošinātu evakuāciju ārkārtas gadījumos. Kamēr attīstās tikai šis kvartāls, nav nepieciešams mainīt ielas profilus, bet attīstoties jau nākamajai teritorijai, ielu paplašina, saglabājot izbūvēto zaļo zonu. Īstermiņā, kamēr ir tikai šī teritorijas apbūve, iela var funkcionēt arī tāpat. Patlaban izbūvētā iela ir ar klasisku profilu, nodalīta ar apstādījumu joslu, kas ir uzteicami, bet trūkst savietojamības. Jautājums, kā gājēji tiek pāri ielai, kāda ir gājēju un velo kustība. Te ir daži piemēri, kā pasaulē strādā ar īstermiņa risinājumiem – iela tiek aizslēgta satiksmei. Lietus ūdens aizvadīšanas viens no risinājumiem ir veidot lietus dārzus iekškvartāla ielās, savācot lietusūdeni no jumtiem un pagalmiem. Pagalmi iemītniekiem nodrošina brīvu pārvietošanos un savietojamību ar parka daļu.

Ramon Cordova Gonzalez (*sacītais tulkots no runas angļu valodā*): Mēs runāsim specifiski tieši par plānoto apbūvi, pievēršot uzmanību apkaimē. Noslēgumā es atgriezīšos pie projekta specifikas, atklājot kādā veidā tika veikta padziļināta analīze.

Manuprāt ir ļoti būtiski apsvērt divus aspektus, kas ir īpaši šai (upes) pusei. Tātad, pirmā – šī ir sala, kura izvietota ļoti tuvu Rīgas sirdij, kas pēc savas būtības ir ļoti īpašs apstāklis. Otrs, kas attiecas uz līmeņu jautājumu, skatoties vizuālo risinājumu austrumos no Vecpilsētas virzienā uz Zinātņu akadēmiju, TV torni, ir skaidrs, ka tā Rīgas daļa ir augstāka, toties mums jārēķinās ar ūdensmalu. Un trešais – līdz šim šeit nekas netika attīstīts, rēķinoties ar pilsētas apkārtnes izjūtu. Labi, patlaban mēs varam pieminēt, ka ieeju parkā, īpaši pievēršot uzmanību automašīnām. Kājāmgājējiem te ir divas autobusa pieturas, jūs nonākat lejā no tilta, protams, ka varat piekļūt parkam. Manuprāt, nav pareizi runāt par Lucavsalu, nepieminot pastāvošo reālo sabiedrības daļu, kura nodarbojas ar dārzkopību – tā ir nozīmīga Rīgas vēstures daļa. Un tas ir īpašs apstāklis. No vienas puses te ir dārzi, kuros cilvēki piekopj dārzkopību, esmu pārliecinājies par auglīgu esamību, piemēram, ābeles, un tas ir sagaidāms, ka cilvēki te pavadīs vasaras, savas pēcpusdienas. Lielāko tiesu to nosaka gan apzaļumotā zona, gan arī piekļuve ūdenim.

Tādējādi, es ticu, ka mums ir jāapsver vēl kas svarīgs, runājot par Lucavsalu. Es ticu, ka tāpat ir jārēķinās ar apzaļumoto zonu un rekreācijas zonu. Mums ir jādomā kādā veidā padarīt šo pāreju no zaļās zonas, dārzam uz apbūvi, kas atradīsies līdzās tiltam, pārdomātu. Cilvēkiem ir svarīgi saredzēt apkaimes potenciālu – rekreāciju. Ir ļoti svarīgi pārdomāt šo aspektu. Noorganizēt tikšanos ar visām iesaistītajām pusēm: attīstītājiem, pilsētas pārstāvjiem, personām, kuras reāli izmanto šī apgabala piedāvātās iespējas. Analizējot salu no attīstības aspekta, tā joprojām ir salīdzinoši klusa apkaimē. Otrs – jāanalizē esošais plānojums, un tas nav viennozīmīgi vērtējams.

Tātad apkaimes ziemeļos ir tilts, kas ir agresīvs pats pēc savas būtības. Saskaņā ar plānu, te būs augstāka celtne. Bet vieglāk, protams, ir plānot vietā, kurā šobrīd nekā nav. Ja skatāmiem rietumu virzienā – mums ir esošs materiālu veikals K Senukai. Šī veikala noliktavas aizmugurējā daļā; ja ņemt vērā saules gaismu, tad tas ir ļoti labs aspekts. Ja skatāmiem uz dienvidiem, tad skatam paveras zemes gabali, kuriem vēl nav izstrādātu projektu. Mums tas nepatīk – jo mēs nezīnām, kas tur tiek plānots. No otras puses, no turienes būs laba, nemainīga saules gaisma dienas garumā.

Beidzot austrumu puse. Pirmkārt, atpūtas zona, kā arī ir pieejams ūdens. Mūsu projektu sasniedz rīta saule. Un šeit ir jāatkāpjas mazliet šajā virzienā – tas ir svarīgs aspekts momentā, kad tiek piedāvāts apbūves risinājums. Un bez šaubām, to jau esam pieminējuši iepriekš, tas risināmais aspekts - vai būtu interese integrēt apstādījumus pilsētas plānojumā.

Mums jāpievēršas tabulai, kurā uzskaitīti apsvērumi; tātad tie ir praktiskas dabas iemesli, kā arī ņemti vērā komerciāli apsvērumi. Mēs esam sadalījuši apbūves gabalu trīs daļās. Vienu redzat patlaban. Tas tika izstrādāts, vadoties no esošiem apstādījumiem. Mēs esam izveidojuši dubultu zaļumu rindu šajā jau tā zaļajā apvidū. Mēs tikai vēlējāmiem atskatīties atpakaļ, un šis būtu labākais veids, kā sadalīt zemes gabalus vienlaikus risinot šo problēmu, un mums joprojām patīk šāds proporcionāls sadalījums. Šis ir ļoti svarīgs aspekts, runājot par to, kādā veidā zaļajai zonai jābūt risināmai dažādos posmos, ja mēs atskatāmiem uz to, ko bijām paveikuši iepriekšējā reizē. Un darbi, ko bijām paveikuši šajā procesā - ir ļoti svarīgi pārdomāt jau paveikto. Bija pārdomāti punkti un ne tik pārliecinoši risinājumi. Tātad, par troņiem mums ir zināms, un šis nav pareizais veids, kā risināt šīs teritorijas attīstību. Tas ir vienkāršs piemērs.

Un tad mēs sākam visu pārstrādāt. Iespējams, ierosinājumam par vairākām augstceltnēm ir pozitīvi vērtējami aspekti, jūs ziniet – ja mēs runājam par zaļo zonu, velosipēdiem, ēkas atrodas tur, kur joprojām tiek piedāvāti skati uz upes krastu un zaļajiem apstādījumiem. No otras puses šis atkārtojums, tas rada noteikta veida ielas, nav iespējams to visu aizstāt. Tas faktiski neatbilst mūsu prasībām. Ja palūkojamie, piemēram, uz šiem kvartāliem ir ļoti jauki. Un tam ir liekāka ticamība, ja tiek apskatītas problēmas. Un kaut kādā veidā tas nerada sajūtu, ka risinājums atbilst gluži visām četrām pusēm, kā mēs risinājam to iepriekš.

Mēs sākam mainīt priekšlikumus, piemēram, kādā brīdī mēs sākam domāt, kas notiks, ja ar vienu plašu kustību atvērsim un sastiprināsim zaļo zonu un krastmalu? Cilvēkiem būtu interesanti. No otras puses, tas nav saskaņā ar kontekstu, mums ir jāskatās arī ziemeļu virzienā. Ir sarežģīti sadalīt veidolus. Mēs sākam attīstīt iespējami nozīmīgākos līmeņus. Protams, ir diezgan sarežģīti būvēt tādā veidā, turklāt, tas gluži neatbilst izvirzītajām prasībām.

Mēs sākam rūpīgāk strādāt ar piedāvājumu un detalizētāk izstrādājām, ņemot vērā jūsu padomus, kas saistīti ar parku. Tie ir plaši dzīvokļi, daudzveidīgāki. Tie, kas ir starp ēkām, pilnībā neatbilst dažām no prasībām, pēc kurām mēs teicāmies. Daļa no tiem ir izstrādāta, ņemot vērā centrālās teritorijas plastiskumu, kā tas būtu bijis, ja te būtu publiski pieejama telpa, kurai varētu piekļūt no dažādām pusēm. Piedāvājums nozīmē ļoti skaidru savienojumu ar apkārtējo vidi, divos aspektos – gan lielākiem, gan mazākiem zemes gabaliem. Otrs – nepieciešams izveidot publisku telpu, ievērojot dažādos zemes līmeņus. Mēs pārsvarā runājam par Lucavsālas ielu. Tā ir šī promenāde. Tas arī ir saistīts ar efektu, ko vēlamies piedāvāt cilvēkiem, kuri pastaigājas te blakus. Mēs nevēlamies viņus nostādīt iepretim betona sienai. Mēs esam izveidojuši piedāvājumu, ko varat redzēt šajos modeļos. Es to sadalīšu pa punktiem, lai izskaidrotu būtiskāko. Pirms ķeramies klāt, ir daži aspekti, kurus nepieciešams apskatīt:

Pirmkārt, kā jau minēju Lucavsālas iela un promenāde - mēs vēlamies to izveidot par lielāko kājāmgājējiem domāto pieejamo vidi; pieņemtu, ka Lucavsāla jānodrošina arī satiksmi; ir ļoti būtiski saprast, kā to paveicam.

Otrs - protams, ka esam jau runājuši, kā iekļaut un iestrādāt parka teritoriju mūsu projektā, mums jāapsver šis kā kaut kas, ar ko nedrīkstam riskēt. Un tas ir svarīgi. Jo tad, kad sākam pārbaudīt prasības par auto novietošanu, lai šeit būtu koki (apstādījumi). Tas ir jāpadara kompaktāks. Un mēs precīzi izmantojam šo kompaktumu attiecinot to uz ielu lielumu, radot tās, atvirzot tās mazliet nostāk. Te var būt jebkas, protams, tās var būt kafējnīcas vai kaut kas cits – dārzu, augļu tirdzniecība.

Ja mēs iepazīstamies ar piedāvājumu vairāk detalizētāk, tad mēs nonākam pie tā aspekta, kurā zaļā zona saplūst ar atpūtas zonu. Protams, te ir publiski pieejamas teritorijas – komerciāli izmantojamās platības, kas palīdz izvairīties no betona sienām. Tas var darboties nākotnē, bet mūsu projekta gadījumā – tik cieši, cik vien iespējams. Mēs atstājam šo platību cilvēkiem – pastaigām, rekreācijai. Un, protams, šī atpūtas zona nav domāta tikai kājām gājējiem, bet arī speciāliem dienestiem, piemēram, ugunsdzēsējiem.

Te ir viena no būtiskākām darbībām, ko esam veikuši šajā projektā. Sākotnēji, ja ieskatās projektā, jūs redzēsiet divas vienāda augstuma celtnes, un mūsu veikums – analizējot saules gaismas plūsmu - bija gandrīz pareizs. Bija mazliet vairāk jāpievērš uzmanība saules gaismas pieejamībai noteiktos laikos. Ko mēs paveicām? Izmainījām ēku augstumus; mēs paņēmām divus no šejienes un novietojām te. Šī augstuma maiņa veic divas funkcijas: no vienas puses – izmaiņas ļauj saules gaismai ienākt ēkās; tas ir saskaņā ar to, ko esam piedāvājuši iepriekš. Shematiskie zīmējumi, kā tas izskatās. Mēs varam redzēt ielas abas puses, komercplatības, veikalu, zaļās zonas, torņu variācijas. Varam redzēt arī celtnu veidolus

– kā tiek mainīti augstumi. Ļoti būtisks ir vienību skaits. Mēs vienmēr cenšamies atrast līdzsvaru. Pirmajā mirklī šķiet, ka skaits ir lielāks. Tirgus. Tas ir svarīgi ne tikai tirgus mērķiem, bet arī pilsētas veidolam. Summējot shematiskos uzmetumus, jūs redzat kvadrātmetrus skaitļus – 59, 75, 65, 89, šie lielumi ir izvēlēti, ievērojot proporcijas. Shematisko uzmetumu galvenā ideja – parādīt privāto un publiski pieejamo telpu attiecību. Šajos zīmējumos milzīgās fasādes atsvaidzina ēku augstumu. Kad jūs pastaigājaties, šie zīmējumi veidos sajūtas, ka ēkas ir augstas – tādā veidā komercietelpas jūs uzrunās un tādā veidā centrālais parks atvērs savus vārtus jums pretim, radot sajūtu, ka ieejat zaļā pagalmā. Ir interesanti, kā Lucavsālā jūs redzēsiet apzaļumošanas elementus. Šī ēkas ir izvietotas sporādiski – zemākās daļas, šīs komercietelpas, kuras var izmantot dažādi. Ir jauki pastaigāties un arī iedzert kafiju.

~~**A.Birjukovs:** Jautājums kolēģijai – vai mēs veieām mājas darbu vismaz uz četrinieku?~~

~~**G.Princis:** Vērtējumu mēs piešķirsim.~~

A.Birjukovs: Ja kādi jautājumi par prezentāciju, labprāt atbildēsim.

G.Princis: Acīmredzams progress salīdzinot ar redzējumu, kas tika piedāvāts pirms gada. Te ir veikta plaša analīze par vietas nozīmi un nākotnes attīstības scenārijiem. Tā bija viena no sadaļām, par ko runājām iepriekš – kādam kvartālam būt kontekstā ar izstrādes stadijā esošo teritorijas plānojuma no vienas puses, bet no otras puses jārēķinās, ka ir kaut kāda ekokopiena, ir pasākumi un parks. To visu vajag pamēģināt ieraudzīt kopbildē. Pati kvartāla struktūra no ambīcijas par torņiem pārtapusi par pilsētniecisku kvartālu. Pārdomāts sociālais mikslis. Tiek piedāvāts risināt katrā sekcijā atšķirīga ekonomiskā līmeņa dzīvokli. Vai un kā var miksēt vienā mājā, kāpņu telpā? Redzam iekšpagalmu struktūru. Labs pamats diskusijai. No pasūtītāja vēlētos dzirdēt, ka tas ir loģisks un pareizais virziens, vai to var akceptēt? Cik teritorija ir piemērota biznesa loģikai un potenciālo attīstītāju loģikai? Tad kolēģijas dalībnieki dos savu redzējumu.

M.Freimanis: Viena no plānošanas valdošajām filozofijām ir nepieciešamība samazināt stāvu skaitu visā pilsētā. To arī paveicām, respektējot jauno teritorijas plānu. Mēs to esam darījuši ar skatu nākotnē.

~~**G.Princis:** Aleksandrs Feļtins, kas palīdz izvērtēt dažādus projektus, aicināts izteikt savu vērtējumu – pie argumentācijas un secinājumiem.~~

A.Feļtins: Kompozīcija kļuvusi citādāka - iespējams nolasīt pagalmus, tie atveras pret zaļumiem. Ļoti sakārtots priekšlikums.

V.Šlars: Iebilstu pret dažiem apgalvojumiem, ka pats par sevi saprotams, ka neder torņa ēkas.

A.Birjukovs: Konkrētajā kontekstā pret torņiem bija liela pretestība.

G.Princis: Dzirdējām un sapratām, kādu kvartāla attīstības vīziju piedāvā pasūtītājs un autori, uzklaušājām argumentus. Tagad mēģināsim komentēt, ieteikt, vai konceptuāli priekšlikums ir pareizi, vai saskan ar topošā teritorijas plānojuma vadlīnijām. Lūdzu Ilzi Purmali izteikties, vai priekšlikums ir pareizi ievirzīts jaunā teritorijas plānojuma kontekstā.

I.Purmale

Lucavsala jaunajā topošajā teritorijas plānojumā, atšķirībā no esošā, iezīmēta ar daudz vairāk zaļajām teritorijām. Plānotās ambīcijas Lucavsālā, kas savulaik saistījās ar mega būvēm – augstceltnēm, ir sašaurinājušās horizontālā versijā. Vairs nav augstu stāvu ēkas, paredzētais maksimālais stāvu augstums ir 12 stāvi lielā daļā teritorijas, augstākas ēkas būs iespējams būvēt vietās, kur paredzēti

pilsētībnieciskie akcenti – tie ielikti pēctecīgi, balstoties uz analīzēm esošajā plānā par iespējamām augstbūvju grupu vietām Rīgā. Esam iemarķējuši šīs teritorijas. Līdz 12 stāviem būs iespēja būvēt ēkas bez lokālplānojuma. Tā kā projektētāju piedāvājumā šajā aspektā nav nekādas pretrunas. Jaunajā teritorijas plānojumā esam samazinājuši apbūves teritoriju dēļ dārzkopjiem. Rīdzinieku vēlme dzīvot pie dabas ir ņemta vērā un to ir atbalstījusi vadība. Piemēram, otrā pusē Laivu ielai ir pašvaldības zeme.

Attiecībā pret izskatāmo kvartālu pilsētībnieciskā analīze bija ļoti laba, arī pamatota. Ideja par atvērtu perimetrālu apbūves principu šinī vietā ir ļoti piemērota. Ir zaļā zona, lai parks varētu ienākt apbūvējamā daļā – ir pateicīga šāda pieeja. Varētu būt arī punktveida ēkas, kurām integrācija jau iespējama lielāka, jo parks jau preventīvi var turpināties apbūvē. Respektīvi apbūve norobežojas no pelēcīgā centra, kur nav ne skaisti, ne daiļi. Veidojot noslēgtu struktūru, zona tiek sakārtota – ir rekreācijas zona, dzīvošanas zona, darījumu zona. Tas būtu labs paraugs arī tiem, kas attīstīs blakus zemes gabalus – parka zonai jāienāk apbūvē. Par transportu. Laivu iela šķērso Lucavsalu, kā maģistrāle, būtu nepieciešami divi šķērsojumi perpendikulāri mazajai Daugavai. Virzienā uz Mūkusalas ielu – tā daļa var veidoties tikai tad, ja tiek te tiek paredzēta intensīvāka augstbūvju apbūve. Ja līdzās esošie gabali tiek apbūvēti līdzīgi kā šis kvartāls, varētu iztikt ar Mūkusalas apļa rekonstrukciju. Mums tas vēl jāpārbauda transporta plūsmu izpētē. Mega transporta infrastruktūras izbūve Lucavsaldas šķērsošanai nav vajadzīga.

G.Princis: Secinājums – piedāvātā kvartāla apbūves struktūra ir atbilstoša, 12 stāvi ir pieļaujama ēku augstums. Ārtelpa un transports var būt atbilstošs šim piedāvājumam.

A.Birjukovs: Pieskaroties transportam vai savienojumiem, vēlētos teikt, ka daudz starta periodā palīdzētu uzbraukšana Salu tiltam vismaz vienā pusē. Vai tas ir teorētiski iespējams? Varētu viegli tikt uz centru, vai arī aizbraucot līdz Zaķusalai un apmetot rinki, būtu iespējams nokļūt pretējā virzienā.

J.Dripe: Tas būtu liels ieguvums.

A.Birjukovs: Tas būtu ieguvums visai Lucavsalai, tās kompakta attīstības scenārijam, tas būtu vērtīgi, jo atslogotu Mūkusalas apli, kā arī kalpotu par avārijas izeju.

I.Purmale: Šis piedāvājums ir sarkano līniju robežās. Tur nav papildus teritoriju. Nevaru pateikt, vai pietiek tās teritorijas, lai realizētu šo ieceri. Par to var domāt, ja transporta speciālisti izstrādātu piedāvājumu.

G.Princis: ~~Paldies Ilze, tagad vārds plānotājiem.~~

A.Kublačovs: Man šķiet simpātisks piedāvājums, tas izstrādāts soli pa solim, pamatojums ir loģisks. Vēlos atbalstīt šo priekšlikumu, jo, divos vārdos raksturojot, te jūtama mērenība un pakāpeniskums. Nav jēgs veidot apjomīgu satiksmes infrastruktūru, domājot par kādām situācijām, kuras varētu un tikpat labi nepienākt pēc kādiem 20 gadiem. Nākotnes plāniem esmu zaudējis ticamību, bet pakāpeniskums – ir ļoti laba lieta. Sabiedriskā transporta loks – tā ir tāla nākotne. Pašreiz kvartāls ar to attīstības scenāriju, ko piedāvā Merks, var iztikt bez nevienas sabiedriskā transporta pieturas, jo attālumi līdz esošajām pieturām ir samērīgi. Pieņemu, ka varētu būt vēl mazāk stāvu. Bet no otras puses, protams, jādoma par risinājumiem, ja seko kaut kādai pēctecībai, loģikai un teritorijas potenciālam. Arī Senukai veikals ir īstermiņa risinājums. Tur iespējams jebkas cits, kas būs papildus stimuls attīstībai. Par dzīvojamo apbūvi varu teikt – loģisks, secīgi izstrādāts risinājums.

G.Princis: ~~Tāad konceptuāli atbalsti?~~

A.Kublačovs: Konceptuāli Atbalstu atbalstu priekšlikumu, tas ir loģisks. Secīgi izstrādāts risinājums.

O.Ozols: Runājot par transportu raisījās divas pārdomas: zaļajā teritorijā būs strauji attīstīta teritorija, kura ir ļoti autocentriska, lietotāji faktiski dzīvos šosejas malā. Līdz sabiedriskajam transportam ir ejams tālu, transports būs jāgaida šosejas malā. Tas nebūs pievilcīgs galamērķis, kuru vēlētos lietot kvartāla iemītnieks. Tas iezīmētais sabiedriskā transporta loks nav efektīvs. Kā var transports pēkšņi mest loku, tādējādi paildzinot pārvietošanos visā maršrutā. Tas patiesībā radīs problēmu visā pilsētā ilgākā laika posmā. Faktiski tiek būvēta teritorija, kur būs automašīnas. Ar kājām iet uz sabiedrisko transportu neviens nevēlēsies. Tā ir sala salā, pilsētvide neveidojas patīkama, neraisīs vēlmi ikdienā un šosejas malā gaidīti transportu.

G.Princis: ~~Kur ir potenciāls, lai šī vide kļūtu patīkamāka?~~

O.Ozols: Sabiedriskajam transportam jābūt tuvāk, jo citādi tā vienkārši ir šoseja, kur visi brauc garām. Lai sabiedrisko transportu kvalitatīvi integrētu kvartālā, tam jābūt pavisam tuvu tiem vairākiem simtiem dzīvokļu, kas atradīsies kvartālā. Citādi tie cilvēku drīzāk nokāps uz autostāvvietu pagrabā, iesēdīsies auto, nevis ies uz Salu tiltu 200 m, lai gaidītu sabiedrisko transportu. Cilvēkam ir vēlme ieziet zaļā pagalmā un aiziet uz jaunu, tuvu pieturu. Ir jābūvē jauna infrastruktūra. Iezīmēt shematiski loku un integrēt kādā jau esošā maršrutā, īsti nevar.

G.Princis: ~~Secinājums, ka sabiedriskā transporta pieturai jābūt tuvāk un integrētai, izstrādātais priekšlikums par sabiedriskā transporta loka iestrādāšanu kādā esošajā maršrutā, rada šaubas par efektivitāti.~~

O.Ozols: Tie, kas domā par mūsdienīgu pilsētu un mobilitāti, attīsta teritorijas vietās, ku blakus jau ir pieejams sabiedriskais transports. Pie mums notiek otrādi. Tā būs nopietna problēma šajā gadījumā, ja paredzēti 500 iemītnieki un visi dosies savās gaitās ar automašīnām. Kā tādā gadījumā samazināt pilsētā auto skaitu.

G.Princis: Secinājums, ka sabiedriskā transporta pieturai jābūt tuvāk un integrētai, izstrādātais priekšlikums par sabiedriskā transporta loka iestrādāšanu kādā esošajā maršrutā, rada šaubas par efektivitāti. Šis ir punkts, kas vēlreiz būtu jāpārrunā pilsētai, attīstītājiem un projekta izstrādātājiem, lai saprastu maksimāli efektīvāko sabiedriskā transporta sistēmu, lai tas būtu pēc iespējas tuvāk lietotājam. Uzbraukšana un nobraukšana no Salu tilta būs jārisina un būs ļoti aktuāla, tiklīdz te parādīsies vēl kādi dzīvokļi un biroji. Uzstādījums pilsētai – iesaistīties attīstības principu izstrādē un menedžēt sabiedriskā transporta vajadzības.

J.Dripe: Teikšu dažas skarbākas lietas - manuprāt projekts varētu būt labāks. Ja Marks arhitekti un Merks sastrādājas, ir forši. Bet Ja paredzat 3 dažādas klases dzīvokļus ... katrs cilvēks vēlas kopt savu individualitāti, vēlas ar kaut ko asociēties. Dārgāko dzīvokļu īpašnieki, tie, kas gatavi maksāt 3000 EUR/m2, nevēlas izskatīties tādi paši, kā ekonomisko platību iemītnieki. Mērogs ir foršs, bet tā m2 desa ir nogriezta ar neasu nazi. Pēc manām domām tomēr pastāv kāda artikulācijas iespējas, kas ļautu labāk Attīstītājam reklamēties, piedāvājot labākos rakursus par augstāku cenu. Potenciāls ir. Esam diskutējuši par Skanstes virsotnēm, neviens nevēlas aklās sienas. Pašlaik neesat šo zonu definējuši. Ja 400 m būs jānodas gar autostāvvietas nožogojumu, tas nav variants. Foršs risinājums, ka apbūve atveras pret Daugavu un ir iekšpagalmi. Taču ja domājam par sociālo atbildību ir labi, ja cilvēki izmanto pilnvērtīgi visu teritoriju. Ja šo labo ideju – mērogu, ideju, saikni ar dabu jēgpilni attīsta, sadalot 3 moduļos un radot vienu arhitektūras akcentu, izbēgot no aklām sienām, kas norobežo stāvvietu un privāto telpu. Pagaidām ir nedefinēta artikulācija.

G.Princis: Padoms – pastrādāt ar apjomu artikulāciju, kā arī tika pieminēta nepieciešamība izbēgt no akhlām sienām. Tika pievērsta uzmanība svarīgai lietai.

A.Birjukovs: Pret vienu pusi ir lielveikals, noliktava, tranzītam jāiet pa to ielu, otrā pusē būs vieta arī komercapbūvei. Veidosies tipiska servisa iela. Nevajadzētu veidot sienu un artikulācijas.

G.Princis: Ielu telpa, artikulācija, dalījums 3 biznesa klasēs, kas ļautu nolasīt ēkas statusu – ja pareizi saprotu, tāds nav piedāvājums.

A.Kronbergs: Pateikšu to, ka patīkami redzēt, ka Lucavsālas jaunajā plānojumā ir iestrādāta ideja par samazinātu apbūves blīvumu. Daudz zaļumi. Dzīva ir tā ideja par ielām, kas pieslēgsies pie kontinenta, ar to domāju 4 paredzētos tiltus saiknei ar pilsētu. Nedomāju ka mums jārunā tikai par transporta tiltiem, mums jārunā par saikni ar pilsētu un iemītniekiem. Šī filozofija, ka runājam tikai par kaut kādu salu ar tupikveida ceļiem, sabiedriskā transporta galapunktiem vai lokiem, kur būs jāmeklē sabiedriskā transporta pietura, ir jāpapildina. Mums jārunā par salu, kur aizbrauksim un atbrauksim. Jēga ir runāt par tiltiem, lai salu dabūtu iekšā pilsētā. Vismaz idejiskā līmenī tiltus un trases vajadzētu paturēt kā iespējas, cik vien ilgi var. Jāatstāj plānā. Veidosies zaļais parks, būs jauni stādījumi, tas iegūs kaut kādu nozīmi pilsētā. Jo tas nav pareizs veids, plānot pilsētu, kur vienā daļā iespējams nokļūt tikai pa vienu tiltu ar auto.

Bet projektētāju piedāvātais kvartāla apbūves princips ir saprotams, analīze ir labi veikta. Bet nedaudz tomēr neatstāj sajūtu, ka drusku top kā svesķermenis, kas nav īsti integrējies salā. Pārāk blīvs risinājums konkrētajai vietai. Bija taču ar roku zīmētas skices, kur varēja redzēt, ka mājas būs atšķirīgas, nevis vienādas. Tā ir nozīmīga detaļa, kuru vajadzētu realizēt, lai pie šāda veida apbūves izvairītos no atkārtamības un tipizācijas, kas biznesā ir nevēlams princips. Atšķirīgums ļautu visu padarīt par samērīgu vides kontekstā. Samērīgumu ir grūt komentēt. Ja šobrīd tirgus ir tāds, kas liek būvēt tādu apbūvi, tas nenozīmē, ka risinājums ir samērīgs ar to vietu. Vieta ir ekskluzīva. Un mazo, lēto dzīvoklīšu būvēšana ekskluzīvā vietā varbūt nav samērīga. Tā ir filozofēšana, mans subjektīvais viedoklis. Vislabākās vietas ir jāparedz vislabākajiem objektiem. Labākais, kas ir šeit – vide kļūs daudzfunkcionāla, nevis tiks privatizēta no kāds cilvēku grupas. Publiski tā kļūs nozīmīga vieta. Vai mazie dzīvoklīši ir publiski nozīmīgi, nezinu? Monofunkcionalitāte tādā vietā – jautājums, par ko vērts diskutēt.

G.Princis: Secinājums – apbūves blīvums teritorijā ir samazinājies, lai gan joprojām tas kvartālā ir par lielu.

A.Kronbergs: Šķiet, viss ir pārāk sakoncentrējies vienā blokā. Jo pašlaik neredzam neko apkārt. Ja uzbūvēs puduri ar ēkām, tas izskatīsies citādi. Tagad izskatās kā sala, kur jābrauc ar autobusu un jāmeklē izeja.

G.Princis: Vai iespējams vēlamu blīvumu raksturot ar skaitļiem? Citādi nav objektīvi. Dažādību attīstītājs ir meklējis, divām ēkām plānojis veidot telpas komercpakalpojumiem.

A.Kronbergs: Mazās komercijas nav prognozējamas, piepildījums ir grūti noskaidrojams iepriekš, tas var būt un arī nebūt. Lai attīstītu kādu iespēju, jādomā par kādu visu sabiedrību interesējošu publisku objektu. Parks te ir labi, pludmales arī. Bet vēl nepieciešams kaut kas, ar ko pievilināt publiku. Kas un kāpēc šeit dzers kafiju? Salas viesi? 500 cilvēkiem, kas te dzīvos, kafija nebūs vajadzīga, viņi to būs padzēruši Rīgā un dosies uz salu.

G.Princis: Ideja par tiltiem (velo, gājēju) skaidra, tie noteikti jāatstāj plānā kā iespēja salu savienot ar pilsētu.

S.Skudra: Mēs virzāties uz daudz labāk šajā vidē integrētu risinājumu, man kopumā patīk atrastā struktūra. Sociāli un ekoloģiski ilgtspējīgs risinājums. Vairāk gribētu redzēt transporta shēmas, kādus pakalpojumus tur dzīvojošais cilvēks var saņemt tuvējā apkaimē un mobilitātes struktūru. Par sabiedrisko transportu ir nākotnes izpētes jautājums – vai tas galapunkts ar apgriešanās laukumu, vai tranzīts. Vēlētos, lai risinājums būtu ciešā saiknē ar apkārtni. Jautājums, kā kopiena var attīstīties, lai šis nekļūtu tikai par guļamrajonu, bet dzīvotu ar pilnvērtīgām funkcijām perifērijā. Kvalitatīvi teritorijā ir atrisināta struktūra un ekoloģija.

G.Princis: Tātad satrauc funkciju dažādība kvartāla ietvaros.

S.Skudra: Tikai uzstādīt mērķi - funkciju dažādība – nav pareizi, ir jāveic izpēte un jāpamato, kas ir nepieciešams, un tad pie tā jāstrādā.

L.Sarma: Šis ir kardināli cits risinājums. Mēs jau bijām pieraduši, ka katrai salai ir pa pilsētbūvnieciskam akcentam, veidojot savdabīgu salu akcentu ķēdi. Šobrīd Pasūtītājs ir izstrādājis citu priekšlikumu. Tas ir interesantāk. Man īsti nav skaidrs, kas ir punktveida ēka, ja atsakāmies no pilsētbūvnieciska akcenta un atvēlām lielāku zaļumu zonu un mazāku apbūves laukumu pret zaļumu zonu. Es pati sevi neesmu atbildējusi, kāds būs optimālais stāvu skaits, ja tas nav pilsētbūvnieciskais akcents. Vai 12 stāvi ir tā gradācija vai artikulācija, tas ir atvērts jautājums. Mani neuzrunā nekāda slēgtā siena, pat ja tiek argumentēts, ka tā stiepsies gar saimnieciska rakstura ielu. Tas ir riskanti. Jo nav attīstījušies arī blakus kvartāli, arī ne pirmais zemes gabals, kas ir starp tiltu un šo zemes gabalu. Viennozīmīgi negribētu Lucavsālā redzēt viena tipa ēkas, bet, ja nav viena tipa, tad nenolasu, kā sadalās grupās. Piekrītu tiem, kas pievērš uzmanību izmantošanai – ko cilvēki varēs šajā teritorijā izmantot. Jārespektē, ka ejam prom no auto plūsmas, ka autostāvvietas perspektīvā jāveido draudzīgākas lietotājam.

G.Princis: Kā kvartāla apbūves princips – perimetrāls ar iekšpagalmiem, bez akcenta, jā. Urbānā vide, ēku arhitektūra – jautājumi, pie kuriem jāpiestrādā.

L.Sarma: Kas ir funkcionālā pieejamība zemes līmenī – ko tā ietver? Vai tā ir daudzlīmeņu vai dzīvojamā vide. Ir vajadzīgas publiskās funkcijas. Citādi kvartāls ir atrauts no mūsdienīgas pilsētas konteksta. Kvartālam ir jābūt pašpietiekamam.

G.Princis: Plānoti 500 – 600 dzīvokļi. Kāds ir aprēķins uz šādu dzīvokļu daudzumu, kam obligāti ir jābūt? Veikalam, bērnudārzam, skolai?

L.Sarma: Tas jāprasa projektētājiem, mēs visi zinām, kāds ir rādiuss. Situācija diktē, ka jābūt pašpietiekamam.

G.Princis: Tātad sociālās infrastruktūras aprēķins vēl ir jāveic? Vai šim kvartālam ir veikts?

A.Birjukovs: Detālpļānojumā izveidots aprēķins. Secinājums – situācija nav kritiska, skola nav jābūvē.

L.Sarma: Var būt arī dienas centrs, vai arī cita veida risinājumi. Iespēja iegādāties pirmās nepieciešamības preces. Vēl reiz uzsveru – slēgtās fasādes nevajadzētu veidot.

A.Birjukovs: Visus padomus uztveru precīzi un objektīvi. Mums visi prasa ievērot kontekstu, bet patiesībā ir tā, ka mums nevis jāievēro, bet jārada konteksts. Esam pie baltas lapas. Būs komercapbūve ar stāvvietu pretim, vai nebūs? Uztaisīs veikalu?

L.Sarma: Bet tas jau būs mūsu uzdevums nākamā zemes gabala attīstītājiem - respektēt jūsu izstrādātās apbūves principus.

A.Birjukovs: Mēs varam izveidot kontekstu.

I.Rukšāne: Šī nav tā detalizācijas pakāpe, kurā izstrādā precīzu konkrētību, te ir tikai globāli apjomi. Te nav iestrādāta arī mobilitāte, tā tiks iestrādāta nākamajā stadijā.

J.Skalbergs: Runājot par kvartālu, šķiet, ka apbūve tomēr veidota pa blīvu. Vislielākais trūkums, ka kvartālā neredzu pievilcību, nav kompozicionāli saistoša arhitektoniskā prezentācija. Var jau kādu stūri akcentēt, interesantāk izveidot balkonus, bet kompozicionālais piedāvājums ir vienmuļš. Ar vienādām detaļām tiek nokomponēts viss risinājums. Ja tādu kvartālu rada, tad jābūt kaut kam pievilcīgam un atraktīvam, kas risinājumu saista un padara arhitektoniski un kompozicionāli interesantāku, lai cilvēki brauktu skatīties. Turklāt šis ir pirmais zemes gabals, kas tiek šeit attīstīts, nezinām, kas būs līdžs. Varbūt zaļajā apbūvē vajadzēja ieiet iekšā ar zemu apbūvi? Kas to sasaistītu ar pārējo vidi? Ar arhitektoniskām formām iespējams daudz ko veidot un iespējams panākt īpašu telpisko pievilcību.

G.Princis: Vai pilsētbūvniecisko loģiku akceptē?

J.Skalbergs: Varētu būt interpretācijas caur formu kompozīciju (kubatūra ir optimāla, maksimālā), bet to var samazināt, jo faktiski kvartāls ir ļoti blīvs.

G.Princis: Tātad jautājums par kvartāla apbūves blīvumu un kompozicionālo atraktivitāti.

V.Brūzis: Vai ideja ar koncentriskajiem un radiālajiem virzieniem ir saistoša? Ja radiālais ir saistošs, tad vismaz centrs ir jānorāda. Šajā apkaimē ir izteikts radiālais plānošanas princips, bet piedāvātā kvartāla plānojums nav radiāls, tas ir kā svešinieks. Labs piemērs ir Forburgas kvartāls Rīgā, ko ierobežo Elizabetes iela, Viesturdārzs, Eksporta iela un Rūpniecības iela. Šajā kvartālā koncepcija par iekšpagalmiem radusies jau pirms 100 gadiem. Kā padarīt pievilcīgu kvartālu? Katru ēku projektē cits arhitekts. Ja runājam par piedāvājumu – tā ir noslēgta perimetrālā apbūve pilsētas vēsturiskajā centrā.

G.Princis: Vai kvartāls ir radiālas struktūras sastāvdaļa, vai tas ir uzdevums, kas izriet no pilsētbūvnieciskās loģikas zīmējot teritorijas plānojumu?

V.Brūzis: Centrālais elements ir ārpus zemes gabala. Šie divi krīt ārā no kompozīcijas.

G.Princis: ~~Vai ir jābūt kompozīcijai? Ārā krīt jo ārpus? Tas ir labi vai slikti.~~

V.Brūzis: Šinī brīdī varētu būt cita kompozīcija, diagonāla. Nav atbilstoša kompozīcijai, kas ir otrā ielas pusē, jo tur ir radiālais risinājums

G.Princis: ~~Kā referenci ņemt Forburgu?~~

V.Brūzis: ~~Cits Rīgas kvartāls - Forburga~~ Kā piemērs tas - ir labs piemērs, kā monumentālu kvartālu padarīt interesantu vēl brīdī, kad ir izstrādāts detālplānojums, bet vēl nav konkrētu apjomu risinājumu. Aicinām, lai katrai ēkai projektu izstrādā cits arhitekts.

V.Šlars: Vēlētos runāt par 3 lietām. Par Pasūtītāju. Merks vienmēr ir labi izpratis tirgus tendences, projekti ir kvalitatīvi, ekonomiskos argumentos balstīti, apkaimju izveide ir bijusi veiksmīga. Ar pārliecību ir darīts viss, lai būtu kvalitatīvi un arī investori būt apmierināti. Visas Rīgas salas ir pilsētībūvnieciski nozīmīgas vietas. Vai tās ir vietas zemākās klases dzīvokļiem? Var taču uzbūvēt mazākus objektus, kas ir samazināts atvasinājums augstākās klases dzīvokļiem. Visās salās vajadzētu domāt par vertikāliem akcentiem, kas savā veidā simbolizē Rīgas varenību. Un tādu vietu nav daudz. Torņu ēkas sniegtu lielisku skatu uz ūdeni un apkaimi daudz vairāk dzīvokļiem. Rīgā vietu, kur no augšas redzams ūdens, nav daudz. Lucavsala pēc izmēra ir lielāka par Berga bazāra kvartālu. Augšējos stāvos varētu būt restorāni. Lucavsalai ir garā krasta līnija, kas ir liela vērtība. Ja kvartāls veidosies no 4 – 5 stāvu augstām ēkām, neko citu kā tikai tiltu, iemītnieki neredzēs. Otra lieta, pilsētas attīstības plānā bija shēma, bet tagad redzu sasteigtu shēmu kvartāla apbūves risinājumā. Protams, kādam ir jābūt pirmajam, kas sāk apbūvi Lucavsālā, bet tādu īsti labu koncepciju, kuru varētu turpināt arī citi, neredzu. Vai 9 – 12 stāvi nebūtu labāk? Vai tie dažādu ekonomisko iespēju cilvēki vēlēties dzīvot līdzās? Trešais jautājums – vajag vai nevajag konkursu. Mēs īsti neiedziļināties detaļās, lai gan runājam par nopietnām lietām. Esam nobalsojuši, ka neko vairāk nevajag.

G.Princis: Saki, ka vajag konkursu?

L.Sarma: Pirms gada, kad projekts tika piedāvāts ar pilsētībūvniecisko akcentu, konkurss būtu nepieciešams. Šoreiz runājam par ko citu, nav pilsētībūvnieciskā akcenta, līdz ar to konkurss nav nepieciešams.

V.Šlars: Konkurss nepieciešams, lai turētu kanti. Latvijas Arhitektu savienībā nav tādas vienprātības, kā šeit, ir tomēr uzskats, ka vajadzētu konkursu.

G.Princis: Atļausos atgādināt pagājušā gada kolēģijas sēdes kopsavilkumu par šo projektu. Kolēģijā vienojās, ka konkurss nav vienīgais veids, kā nonākt pie laba rezultāta. Arhitekti var izstrādāt projektu, piesaistot ekspertus. Visticamāk, ka tas ko redzam šodien, nav rezultēties piedāvājumā, par kuru visi kolēģijā balsotu par. Nav vienprātības ka šī būtu pareizā arhitektūras kompozīcija.

Konteksta vērtējums tika atzīts kā labs. Trūkums, ko vēlos definēt kā jautājumu pasūtītājiem un autoriem, kā varat argumentēt iecerēto blīvumu un ekonomisko pamatojumu? Ir izpētes un stratēģiski uzstādījumi, tomēr svarīgākais ir panākt šai videi piemērotu konceptuālu attīstības priekšlikumu. Dzirdējam kritiku kompozīcijai un apjomu izkārtojumam, kas neļauj priekšlikumu atbalstīt kā vienīgo iespējamo.

A.Kronbergs: Lolita Sarma pacēla jautājumu par pilsētībūvniecisko akcentu, kas pastāv kā ieteikums. Šajā projektā tā nav. Kā pret to tagad attiekties? Vai nu pilsētībūvnieciskais akcents ir svarīgs, vai tas jāņem nost no dienas kārtības.

A.Birjukovs: Iepriekšējā reizē profesors Krastiņš promotēja ideju par kvartāla apbūvi. Mēs tomēr vēlamies precīzākus ieteikumus. Viens iesaka kaut ko, cits – vēl kaut, mēs cenšamies visiem spēkiem, nonākam pie kompleksa uzdevuma atrisinājuma – pasūtītāja programmas izstrādes, mēs esam tuvu pārējai apkaimes struktūrai, detalizācijā plānosim vai stūra akcentu vajadzētu vai nē. Tāpēc nevajag atkal norakt mūsu ideju, mēs nespējam tādā vidē strādāt.

G.Princis: Pilsētībūvnieciskā analīze dod pamatu pasūtītājam turpināt izstrādāt koncepciju, apzināt arī iespējamo pazeminātā pilsētībūvnieciskā akcenta nozīmi. Neredzu nekādu fundamentālu iebildumu. Apbūves struktūra var tik detalizēta un atbildēt uz jautājumiem un šeit dzirdēto kritiku par blīvumu, arhitektonisko kompozīciju, labiekārtojumu, attīstību pret ielām. Nekas no dzirdētā neuzliek par

pieņēmumu atgriezties pie pilsētībūvnieciskā akcenta. Ilze Purmale, vai saskaņā ar teritorijas plānojumu šeit nepieciešams pilsētībūvnieciskais akcents?

I.Purmale: Nekas nav obligāts, plāns tikai paredz iespēju. Ja attīstītājs neredz iespēju, tad attīstības plānā ir ~~#~~noteikti 12 stāvi, kurus var brīvi projektēt. Ja ietveram ambīciju, var būvēt arī augstāk. Tas ir tikai normāli risināt 12 stāvu kvartālu apbūvi. Nav jau garantiju par visu ieceru īstenošanu, tāpēc tā brutāli piespiest nav jēgas. Jāiet līdz pieprasījumam un piedāvājumam.

G.Princis: Tātad 12 stāvu augstumā risināt kvartāla apbūvi, kā to paredz attīstības plāns, ir normāls redzējums.

I.Purmale: Mēs izstrādājam plānu, bet nav garantiju, ka mūsu ieceres par telpisko siluetu un kompozīciju, īstenosies dzīvē. Iespējams pāri ielai var veidot radiālo struktūru.

G.Princis: Tātad iebildes par apbūvi nav, bet varbūt ir kāds uzstājīgāks viedoklis par pilsētībūvniecisko akcentu.

A.Birjukovs: Ir paredzēta vieta kam augstākam.

A.Kronbergs: Daugavas šķērsojumi ir telpiski iezīmēti, tas ir loģiski. Šo ideju vajadzētu paturēt dzīvu, lai gan tas nenozīmē, ka uzreiz jābūvē. Iespējams rūpīgāk jāizvērtē vietas īpatnību kopums – no cik daudziem dzīvokļiem paveras un nepaveras skats uz Daugavu. Šāds kvartāls daļai cilvēku ierobežo iespēju baudīt teritorijas īpatnējo raksturu. Apbūve ir izplānota introverta, nevis ekstraverta. Ja taujātu padomu man, tad pasūtītāja vietā mēģinātu šīs vērtības kaut kā pārdot.

G.Princis: Tātad padoms nenokaut ideju par vertikālo akcentu, padomāt par plašāka skata kontekstu. Vēl ekspertu viedokli par vertikālo akcentu?

L.Sarma: Pieņemsim, ka jaunais attīstības plāns aizstās spēkā esošo. Iepriekšējā attīstības plānā bija pilsētībūvnieciskais akcents, lielāks stāvu skaits, dinamika bija spirālveida un griezās uz Salu tilta pusi. Ja nu pēkšņi ir mēģinājums ielēkt aizejošā vilcienā, ir iespējams piedāvāt šo risinājumu. Mēs vēlamies, lai kompozicionālais risinājums šajā kvartālā ļautu strādāt arī citiem, blakus esošiem attīstītājiem.

G.Princis: Autori redz šo kvartālu redz kā pašpietiekamu telpisku arhitektonisku kompozīciju. Manuprāt tā ir loģiska iecere.

J.Dripe: No akcenta problēmas varam atbrīvot Pasūtītāju. Daudz laba esam pateikuši par to. Piezīmes bija par nākošajā stadijā īstenojamām lietām. Fasāde pret Salu tiltu – tas ir jautājums, kā reaģējat uz zaļo telpu un Daugavu. Skatus mūsu tirgū iespējams pārdot ļoti labi. Un mēs, protams, varam projektu atbrīvot no akcenta problēmas.

A.Kublačovs: Mūsu valstī eksistē tiesiskās paļāvības princips, man šķiet, ir jābeidz aizrādīt un norādīt projekta autoriem un Pasūtītājam, kā būtu jādara. Sava īpašuma ietvaros Pasūtītājam ir pilnas tiesības rīkoties saskaņā ar apbūves nosacījumiem, bet mēs no kolēģijas nedrīkstam kaut ko radikāli uzspiest. Ja attīstītājiem tiek izvirzīti jauno noteikumi, viņi parasti dodas prom. Tas tirgus ir smags.

G.Princis: Tas bija labs atgādinājums – atgriezties pie pasūtītāja tiesiskās paļāvības punkta. Esam dzirdējuši labus vārdus par veikto analīzi pirms projekta izstrādes, ieteikums – turpināt strādāt. Dodu vārdu projektētājiem.

A.Birjukovs: Projekta izstrādē esam patērējuši salīdzinoši daudz enerģijas. Bet visa dzirdētā iestājies apjukums, jo biju vēlējies dzirdēt konsolidētu viedokli, kas norāda skaidru virzienu, kur attīstīties. Mēs projekta izstrādē esam izgājuši cauri visiem variantiem, nonākot pie kompromisa. To lūdzu respektēt. Konteksts ir pārāk plašs un to uzminēt nav iespējams.

G.Princis: Paanalizēsim dzirdēto un - kā Rīgas arhitekta birojs - piešķirsim noteiktu viedokļa vektoru. Ko no dzirdētā pieņem kā profesionālu kritiku? Un kas, Aleksej, būtu Tavi nākamie uzdevumi?

A.Birjukovs: Noteikti atbalstu ideju par daudzveidību, mēs zinām Pasūtītāja profilu un kontekstā ar to meklēsim apbūves plastiku. Uzskatu, ka tipizēt ir iespēja. Labprāt vēl vingrotu ar renderiem par apbūves vizuālo tēlu, bet tas prasīs resursus un vēl reiz nākot uz kolēģiju mēs nevaram izķepuroties no apburtā loka. No kolēģijas sagaidu atbalstu par principu – par kvartāla organizētību. Manuprāt ielas nozīme jāmaina no maģistrāles uz saikni ar zaļo. Otrkārt, torņi ir ignoranti pret turpmāko kontekstu. Mēs neaugam tik ātri, lai vienlaikus veidotu kompozīciju, tas konteksts ir atbilstošs situācijai uz vairākām desmitgadēm.

Koncentriskās kompozīcijas centrs varētu būt kāds sabiedriski nozīmīgs objekts, iespējams akvaparks. Bet 30 stāvu nebūs. Mums ir dzīvojamo kvartālu princips ar zaļiem pagalmiem, saikni ar ūdensmalu. Ēku fasāžu plastiskumu es varētu izstrādāt projekta minimālā sastāva ietvaros, ko varu jau rādīt būvvaldei. Bet šeit sagaidu precīzākus norādījumus no kolēģijas.

M.Freimanis: Mēs kā attīstītāji esam visvairāk ieinteresēti, lai būtu pievilcīga vide, jo tikai tādā gadījumā pirks šos dzīvokļus. Atgādinu, ka mēs, nevis pilsēta, iegulda naudu projektā vairāk nekā 59 miljonus EUR. Mūsu mātes kompānijai Kapitēl, kam pieder zeme starp Salu tiltu un mūsu iecerēto kvartālu, skatās, kas būs pirmais šajā apkaimē. Mums kā pionieriem jābūt pietiekami drosmīgiem, lai mūs atbalstītu. Katra diena, ko novelkam garumā, maksā ļoti daudz. Es nesaku, ka neņemsim vērā kolēģijas ekspertu viedokļus. Bet mūsu projekts radīs pamatīgu efektu pilsētas attīstībā. Neuzskatu, ka dzīvē var kaut izdarīt perfekti, bet ir svarīgi sākt darīt. Iespējams pēc 50 gadiem kāds pateiks, ka esam uzbūvējuši kaut ko lielisku. Es piedāvāju konstruktīvi virzīties uz priekšu. Esam saņēmuši mājas darbu nākamajam etapam. Šīs sēdes galvenā tēma bija koncepta izvērtēšana. Augsti vērtēju, ka eksperti pamanīja diferenciacijas aspektu. Mēs esam ieinteresēti, lai cilvēki saprastu, kāpēc pērk dārgākas mājas. Mēs pārzinām psiholoģiskā nianšes. Jāatceras vēl viena lieta, ka projekta ietvaros jāsabalansē unikālais un tipveida. Ja mēs nevarēsim būvēt neko tipveida, m² cena būs tāda, kas mājokļus padarīs par nepieejamiem. Jo tad katrai ēkai vajadzēs maksāt kosmosu par BK daļu; tā kā būvēsim no saliekamā dzelzsbetona, katram ēku tipam vajadzēs savus veidņus. Un tā tālāk. Attīstītāji nav mantkārīgi, bet jānorāda, ka katrs attīstītāja ieguldītais 1 EUR izmaksā 5,2 EUR patērētājam. Pirms krīzes bija izpētīts, ka latviešu mentalitātes cilvēki nelabprāt dzīvo augstās ēkās. Es būtu priecīgs, ja zeme maksātu tik lēti, ka varētu būvēt divu stāvu mājas. Aleksejs Birjukovs ieguldījis lielu darbu, lai atrastu kompromisu starp mums un pilsētas interesēm. Galu galā vēlamies pārdot dzīvokļus. Mēs šajā projektā balsojam ar 59 miljoniem EUR.

G.Princis: Visi ir izteikušies, birojā izstrādāsim kopsavilkumu – sabalansētu un izsvērtu. Ar to iepazīstināsim Būvvaldi. Projekta attīstība var virzīties uz priekšu ar vēlējumu sabalansēt Pasūtītāja uzstādījumus un pilsētas vēlmes.

Sēdes vadītājs:

G.Princis _____

Sēdi protokolē:

A.Lūse _____

Kolēģijas locekļi:

Andris Kronbergs

Andris Kublačovs

Ilze Purmale

Jānis Dripe

Juris Skalbergs

Lolita Sarma

Oto Ozols

Sabīne Skudra

Viesturs Brūzis

Vilnis Šlars
